

استىق القايتارن قورعاپ، ەگىستىك جەر بايلىعنان علمي، ۈيلەسىمدى پايدالاندى

(باسى 1 – بەتتە)

ولشەمدى ەگىنچايلار قۇربلىسى سياقتى قىزمەتتەردى ورنىقتى قادامەن ىلگەرلەتتىپ، وزىق قۇنارلاندىرۋ تەخنىكاسنان ۇلكى كورسەتىپ جانە ونى جايلاستە. رىپ، ەگىستىك جەردىڭ ساپاسىن جوعارىلاتىپ، استىق ءۇسىمىن مولىپتۇدىڭ كومهسكى ۇورسىن كەڭەيتتى.

“بىز ەگىستىك جەردىڭ ساپاسن ۇزدىكسىز جاقسارتىپ، ساپاندى اتىزعا قايتارۋ، جوعارى ونىم- دىلىكپەن سۇ ۇنەمدەۋ قۇربلىسى سياقتى قىزمەتتەر ورىستەتتىك، نانپچەسىندە ەگىستىك جەردىڭ ساپاسى ۇزدىكسىز ۇسىپ، استىق ۇندىرۋ قابىلەتى بارعان ساين جوعارىلادى“. شونجى ۇدانى شىبىۋان قالاىش- ھى ليۇشۇنزى قىستانىعدامى كەڭشى فىڭ رۇگاڭ بلاي قەدى: جوعارى ولشەمدى ەگىنچاي بولغان سولك، قازىر ءبيپادى وسىرۇدە بۇرىنعدان 50% سۇ ۇنەمدە- لىپ، مۇلىق ءتۇسىم 40%تەي جوعارىلاپ، وزىندىك قۇندى ۇنەمدەۋ، ونىمدىلكىتى ارتتىرۋ شىن ھانىندە جۇزەگە اسىرلدى.

ەگىس تاقانلارن تەگىستەدى، شوعرلى تۇتاسە- تىردى، سۇ، ەلكىز، جول قۇربلىلارىن سايكەستىر- دى، كەمەلدەندىردى… بيىل جىل باسانن بەرى، رايونىمىزدىڭ جوعارى ولشەمدى ەگىنچايلار قۇرىل- سى نىسانى جەدەل ىلگەرلەپ، قۇربلىسى جالعاستىرد- لاتنن، جاڭادان قۇربلىسى باستايتىن بىر توپ نىسانە- داردىڭ قۇربلىسى جۇمىسى شوعرلى تۇردە باستال- دى، بۇكىل رايون ”الدىمەن مەحانيزىم ورناتۇ، ونان سولك ىنچەنەريا قۇربلىسىن جۇرگىزۇ“ تالايى بوينىشا، 1 – 2 جىل ۇاقىتىپن 3 مىللىيون مۇلىق جوعارى ولشەمدى ەگىنچاي قۇرۇ مىندەتىن وربىنداۋعا قۇلىشىپ، قۇرۇدى، باپتائۇدى، قورعاۋدى بىر تۇلعالاندىرۋ مە- حانيزىمى جونىندە بەلسەنە زىدەنسى جاساپ، جوعارى ولشەمدى ەگىنچايلاردى جاقسى قۇرۇعا، وپىداعىداي پايدالانۇعا، ونىڭ ءونىمدى، جارامدى بولۇننا شىناي كەپىلدىك ەتتى.

جوعارى ولشەمدى ەگىنچايلاردىڭ تىپەمدىلگىن ساۋلەلەندىرۋ سۇ يىگىلىگى ىنچەنەريا نىساندارنىڭ تىرەك بولۇنانا ايرىلا ەلپايدى. 2016 ـ جىلدان 2019 ـ جىلعا دەپىن رايونىمىزدا جوعارى ونىمدىلكپەن سۇ ۇنەمدەپ سۇاربالاتىن جەر ۇدانى 9 مىللىيون 170 مىڭ مۇ تىڭخان ارتىپ، جوعارى ونىمدىلكپەن سۇ ۇنەم- دەپ سۇاربالاتىن جايلى جەر ۇدانى 39 مىللىيون 890 مىڭ مۇعا جەتتى. 27 ءمرى تىپتى سۇارمالى ۇماقتىڭ جانە 73 ورتا تىپتى سۇارمالى ۇماقتىڭ سايكەستى قۇ- رىلغىلارى قۇربلىسىن جىلعاستىرۇ جانە سۇ ۇنەمدەۋ بوينىشا وزگەرتۇ نىسانىن اتقارپ، جالپى 64 مىللىيون 173 مىڭ 800 مۇ سۇارمالى ۇماقتى جاقسارتىپ، جاڭا- دان قوسىلغان سۇ ۇنەمدەۋ قابىلەتى 470 مىللىيون كەشكە مەتىرگە جەتىپ، ەگىنچايلارداعى ءنۇرلى سۇ يىگىلىگى ىنچەنەريا قۇربلىستارى اۋىل شارۋاشلىعىنىڭ ءۇندىرىس شارىت – جاعدايىن جاقسارتتى.

سونىمەن بىرگە، ەگىستىك جەردىڭ ساپاسىن قورعاۋ جانە ساپاسىن جوعارىلاتاۋ ارەكەتى مەن حىپىالىق تىڭايىقتىشاردىڭ ورنىنا ورگانىكالىق تىڭايىت- قىش قولدانۇ ارەكەتى دە جالپى بەتتىك قانات جاپىدى. بۇكىل رايون توپىراق قۇرامىن ولشەپ تىم- ئىايىقتىش بەرۋ، ساپاندى اتىزعا قايتارۇ، اۋلا تىڭايىت- قىشتارىن وتتىكىنى تاسلەپن جىيناپ وزگەرتۇ سىياقتى توپىراقتاعى ورگانىكالىق زاتتاردى كوبەيتۇدىڭ جانە جەردى قۇنارلاندىردۇدىڭ جەلپەلىس جاڭا تەخنىكالا- رىن، جاڭا ۇلگىلەرىن ءتۇيىندى تۇردە جايلاپلاستە- رىپ، ەگىستىك جەر ساپاسىن جوعارىلاتۇدىڭ علميى، ۇيلەسەمدى، ۇزاق ۇاقىت ءونىمەدى مەحانيزىمىن ور- ناتتى. 2019 – جىلى بۇكىل رايوندا ورگانىكالىق تىم- ئىايىقتىشتاردىڭ قولدانىلۇ مولشەرى 57 مىللىيون 830 مىڭ 820 مىڭ مۇعا جەتپ، تىڭايىقتىشى ورنىسىز بەرۋ قوبىلد- سى ايتىرلىقتاي وڭالىپ، اۋىل – قىستاقتاعى ۇماقتىق لاستانۇ قاينارى ءونىمدى تىزگىندەلدى.

كەزەكتە رايونىمىزداعى ەگىستىك جەر ساپاسە- نىڭ وتراشما دەڭەيىگە 5.28 دارەجە بولپ، 2014 – جىلداعدان 0.38 دارەجە ۇسىپ، ەگىستىك جەردىڭ ءۇندىرىس قابىلەتى ورنىقتى قادامەن جوعارىلاپ، استىق اتىزدارىنىڭ ءۇندىرىس نەگىزى اناعۇرلم نىعاي، بەكەمدەلە ءتۇستى.

سورتى نۇقىم — ”چىپ“

” رەكورد جاڭالاۋ“ سوغى 2 جىلىدا بۇكىل رايون ىپىيادى كاسىپ سالاسىنىڭ دامۇنىدا ءىجى كەز- دەستەتىن سوزگە اينالدى. 2019 – جىلى وڭىنۇستىك شىنچياڭداعى قاشقار ايماعىنىڭ جوعارى تۇسىمەنن قامال اۋ اتىزىنداعى دۇمبە ىپىيادىدىڭ ناقتى ولشەد- گەن بىرلىك ءنۇسىمى 731.3 كىلوگرامغا جەتسە؛ سول- تۇستىك شىنچياڭداعى شونجى ۇدانىندا دۇمبە ىپىيادى- دىڭ ەڭ جوعارى بىرلىك ءنۇسىمى 832 كىلوگرامغا جەتپ، بۇكىل شىنچياڭداعى دۇمبە ىپىيادىدىڭ ەڭ

جوعارى ءتۇسىم رەكوردىن جاراتتى. بيىل ساپالى دۇمبە ىپىيادىدىڭ ناقتى ولشەنگەن بىرلىك ءنۇسىمى تاغى دا تىڭ بەلەسكە كوتەرىلىپ، 78۵.1 كىلوگرامغا جەتتى، بىر قاتار جوعارى ءنۇسىم رەكوردتارى را- يونىمىزداعى استىق ءۇندىرىسى دەڭگەينىڭ جوعارد- الاۋنىنىڭ ماڭىزدى بەلگىسى بولدى.

سورتتى تۇقىم كاسىبى — وسى زامانعى اۋىل شارۋاشلىغىن دامىتۇدىڭ ”چىپى“ دەپ اتالغان، ول دامۇدىڭ نەگىزى ارى وزەكتى باسەكەلىك قابىلدەت- تىڭ تىپاناعى بولپ تابىلادى. سوغى جىلدارى رايو- نىمىز وسى زامانعى سورتتى تۇقىم كاسىبن جەدەل دامىتىپ، سورتتى تۇقىم جەتىلدىرۇدە جاڭالىق اشۇ قابىلدەتىن ۇزدىكسىز ۇوسىرىپ، بۇكىل رايوننىڭ استىق حاۋىپسىزدىگىن قامتاماسىز ەتۇگە بەلسەندى ۇلەس ۇسىنى.

”جۇگەرنىڭ جاڭا سورتىن پايدالانىپ، مۇ با- سىندىق كىرىستى 200 يۇانداي جوعارىلاتۇعا بولادى“ . بۇراتالا قالاسى شوپىڭيان قالاشىغىنداعى جۇگەرى ەگىنشىسى سۇ جېيىنىڭ ايتىنىشا، بيىل ول استىق پەن جەمگە قاتار قولدانىلا بەرەتىن جاڭا سورت ەككەن، مۇنداي جۇگەرى جىنالغان سولك استىق ۇشىن وڭ- دەۋگە دە، سۇرىلەم وندىرىسىنە پايدالانۇعا دا بولادى ەكەن. ول جەم مەن استىقنىڭ بازار باعاسى بوينىشا تانىسى جوعارىراعىن تاڭداپ ساتىپ، ەگىس ونىمدىلگىن جوعارىلاتا الادى.

سۇ جېيەنىڭ باسانن كەشىرگەن ءىس جەكە مىسال مەمسى. جاڭا سورتتى نۇقىم — بۇكىل رايون- داعى استىق كاسىپ سالاسىنىڭ دامۇنىنا ءتۇسىمنىڭ ارتۇتىن عانا مەمس، ونان دا ماڭىزدىسى، جاپىلىق تىپەدىلىكتىڭ ورنىقتى قادامەن جوعارىلاۋىن دا الا كەلگەن. 2018 – جىلدان باستاپ، اۋتونوميالى رايون وسى زامانعى سورتتى تۇقىم كاسىبىن دامىتۇ ارناۋلى قارجىسىن ورنالاستىرىپ، وسى زامانعى سورتتى تۇقىم كاسىبىنىڭ دامۇنىنا قولداۋ كورسەتتى، اسىرەسە، بىرلە- سىپ سورتتى تۇقىم جەتىلدىرۇدەن قامال اۋ جانە جاڭا سورتتى تۇقىم تاڭداۋ – جەتىلدىرۋ قىزمەتىنە دەم بەردى. اۋتونوميالى رايوندىق اۋىل شارۋاشى- لىق، اۋىل – قىستاق مەڭگەرەمسى شىنچياڭ ءىشى – سىرتىنداعى كۇشى مەعم كاسپورىنداردى، علميى زەرتتەۋ ورنىدارىن ۇيمىداستىرىپ، جۇگەرى، ماقتا، ىپىيادى جانە ەرەكشە داقىل سىندى بىرلەسىپ سورتتى تۇقىم جەتىلدىرۇدەن قامال الاتىن 4 تۇلعا قۇرىپ، سورتتى تۇقىمىنان قامال الۋدى ارناۋلى ورىستەتىپ، بازاردى باعدار، كاسپورىندى نەگىزگى تۇلعا ەتكەن، ءۇندىرۋ، وقيتۇ، زەرتتەۋ بىر تۇلعا لانغان، جەتىلدىرۋ، كوبەيتۇ، جاپىلاستىرۇ بىر تۇل- مالانغان ساۋدالىق سورتتى تۇقىم جەتىلدىرۋ تەخنىكا- سى جۇپەسىن العاشقى قادامدا ورناتىپ، علميى زەرتتەۋ مەن ءۇندىرىستىڭ بىر – بىرىنەن اجراب قالۇ ماسەلەسىن ءونىمدى شەشتى.

قازىر رايونىمىزدىڭ استىق وندىرىسىندە ساپالى تۇقىمنىڭ جايلاساۋ مولشەرى 99%تەن اسىپ، وڭ- تۇستىك شىنچياڭدا ”تۇقىمنىڭ ورنىنا استىق سىتەتۇدىڭ“ تۇلىۋ مولشەرى 1%تەن تومەن دەڭگەيگە ءتۇستى، سولتۇستىك شىنچياڭدا جۇگەرەدىن ” مۇ باسانا بىر توننا ءونىم الاتىن“ جەر ۇدانى 60%تەن اسىپ، بۇكىل ەلدە الدىڭعى ورەگە جەتتى.

بۇدان كەيىنگى بىر مەزگىلدە رايونىمىز اۋىل شارۋاشلىسى علمىم – تەخنىكاسىندا جاڭالىق اشۇ بوينىم- شا الۇمەتتىك قىزمەت وتەۋ تۇعىرى قۇربلىسىن كۇ- شەيتىپ، وسى زامانعى ەگىس داقىلدارىنىڭ سورتتى تۇقىم كاسىبن جانە ھال، ءۇي قۇستارى، سۇ ونىم- دەرى، ورمان، ءشىوپ سورتتى تۇقىم كاسىبن جەدەل دامىتىپ، ساتىلىم سومامى 100 مىللىيون يۇاننان اساتىن، سورتتى تۇقىم جەتىلدەرتەن بىر توپ باستاۋشى كاسپورىندى تۇلعالاپ، سورتتى تۇقىم كاسىبىنىڭ اۋىل شارۋاشلىغىنىڭ ساپاسىن وسىرۇدەگى، ونىمدىلگىن جوعارىلاتۇداعى جەتكەشە- لىك رولىن تولق ساۋلەلەندىرىپ، بۇكىل رايوننىڭ استىق حاۋىپسىزدىگىن قامتاماسىز ەتۇ ءۇشنى پارمەدە- دى تىرەك اىزبەلەيدى.

ءنۇسىمدى ارتتىرۇدا علمىم – تەخنىكاعا سۇپەندى

بيىل شونجى ۇداننىىڭ اۋا تەمپەراتۇراسى جىلداماعىدان جوعارىراق، جاۋىن مولشەرى كورنەكتى از بولدى. دەسەدە، فىڭ رۇگاڭ باپتاعان 2000 مۇ جەردەگى ىپىيادىدىڭ ءنۇسىمى قۇاڭشلىق جاعىداي سەبەبىنەن كوپ ازىپاعاندى قويىپ، قايتا قۇاڭشلىق جىلدارداعى جىلدىق ءنۇسىمنىڭ جاڭا رەكوردىن كور- سەتىپ، ەڭ جوعارى بىرلىك ءنۇسىم 779 كىلوگرامغا جەتىپ، بىلتىرىعدان 84 كىلوگرام ۇوستى.

”مۇنىڭ بارلىعى علمىم – تەخنىكانىڭ ارقاشى“ . فىڭ رۇگاڭ بلاي دەدى: ىپىيادىان مول ءونىم اۋا جاقسى تاڭدالعان سورتتى تۇقىم، ۇيلەستىرىپ تىڭايىت- قىش بەرۋ، علميى باپتاۋ – مەڭگەرە سىياقتى تەخنىكا- لارمەن تعمىز بايلانىستى ەكەن. سۇ مەن تىڭايىقتىشى

بىر تۇلعالاندىرىپ بەرۋ جانە قىسىم ارقىلى تاماشلا- تىپ سۇارۇ تەخنىكاسىنىڭ ارقاشىندا وندىرىسىشىلەر ىپىيادىدىڭ ۇسى قاجەتىنە قاراي سۇ مەن تىڭايىقتىشى از ءتۇپ ىپىيادىدىڭ تامىرىنا جەتكىزىپ، ىپىيادىدىڭ قۇاڭشلىقتىڭ قىپالقن جەڭۇىنە كومهكتەسىپ، ءوندىد- رىس بۇنىنىدا وزىندىك قۇندى ۇنەمدەۋدى، ونىمدەد- لىكتى ارتتىرۇدى جۇزەگە اسىرغان.

بۇرىن ”ئشەر استىقتا تاييەقتا سۇپەنسە“، قازىر علمىم – تەخنىكاعا سۇپەندى. وسى جىلداردا بۇكىل رايونىداعى اۋىل شارۋاشلىق، اۋىل – قىستاق تاراۋالا- رى علمىم – تەخنىكالىق قىزمەت وتەۋدى، جەتەكشە- لىك ەتۇدى كۇشەيتىىپ، ساپالى تۇقىم مەن جاقسى ىادىستى سايكەستىرۇگە ۇمان بەرىپ، قارجىلىق ۇسىم- نىلىم مەن علمىم – تەخنىكالىق تىرەكتى ۇزدىكسىز ارتە- تىرىپ، استىقتا جاسىل، جوعارى ساپالى، جوعارى ءونىمدى بولۇ مەن استىقنىڭ قامداۋ جاعىنداعى قۇرد- لىمدىق رەفورماسىن ورگانىكالى بىرلەستىرىپ، استىق وندىرىسىندە باستى جايلاستىرانلانتن تەخنىكالاردان بىر توپىن تاڭداپ، ساپالى تۇقىمدى كوبەيتۇ – جەم- تىلدىرۋ، تازالىغىن جوعارىلاتۇدى، قايتىلاي الۇەتەند- ىدىرۋدى كۇشەيتىىپ، ىپىيادىدىڭ، جۇگەرنىڭ مىللىيون مۇلىق سورتتى تۇقىم بازاسى جانە جاسىل، جوعارى ساپالى، جوعارى ءونىمىدى ءۇندىرىس بازاسىن قۇرىپ، ىدال مولشەردە تۇقىم سەبۇ، سۇ مەن تىڭايىت- قىشتى بىر تۇلعالاندىرۇ، تۇقىم مەن تىڭايىقتىشتى بۇلول، از سۇارۇ، ءىجىسى سۇارۇ سىياقتى” سورتتى تۇقىم + جاقسى ىادىسى” ەڭۇ – باپتاۋ تەخنىكالارىن شوعرلى جايلاستىرىپ، علمىم – تەخنىكانىڭ جەتەك- تەۋ، باستاۋ رولىن تولق ىسكە قوسىپ، استىق ءون- دىرىسىنىڭ ساپاسىن ءوسىرۋدى، ونىمدىلگىن جوعا- رىلاتۇدى جۇزەگە اسىردى.

بۇكىل رايون تاغى ءتۇيىندى وڭىرلەر مەن ءتۇ- ىبىندى داقىلداردى ارقاۋ ەتە وتىرىپ، جاڭا تىپتى اۋىل شارۋاشلىعى ءۇندىرىس تەخنىكالارىنا، اۋىل شارۋاشلىغىنداعى شارۋاشلىق جۇرگىزۇ تۇلعالارنى، جانە ارناپىلانغان قىزمەت وتەۋ ۇيمىدارىنا سۇپەنىپ، جاسىل ساقتانۇ – تىزگىندەۋ تەخنىكالىرىن ىلگەرلە- تىىپ، اۋىل شارۋاشلىعى دارىلەرىنىڭ مولشەرىن ازاپتۇدى، زالالىن تىزگىندەۋدى جۇزەگە اسىردى. قازىر بۇكىل رايونىداعى باستى ەگىس داقىلدارىنىڭ جاسىل ساقتانۇ – تىزگىندەۋمەن قامتىلۇ كولەمى 30%كە جەتپ، اۋىل شارۋاشلىق دارىلەرىنىڭ پايدالانىلىۇ شاماسىن ازاپتۇ نىساناسى جۇزەگە اسىرلدى.

قازىرگى تاڭدا قىرۇار اۋىل شارۋاشلىعى علمىم – تەخنىكيا قىزمەتكەرلەرى ەگىنچايلاردا، اتىز باسقارىندا بەلسەنە جۇمىس ىستەپ، جاڭا تەخنىكالاردىڭ جالپىم- لاسۋى ءۇشنى تىنباي قۇلىشىسىن جاساۋدا. ساناقتا تەم- گىزدەلگەندە، بۇكىل رايوندا علمىم – تەخنىكالىق ار- نايسى وكىل ءتۇزىمى ورناتىلعالننان بەرى، 8000ننان استام علمىم – تەخنىكالىق ارنايى وكىل تاڭداپ جىبە- رىلىپ، 1800دەن استام جاڭا تەخنىكيا جاپىلاستىردى- لىپ، 1900دەن استام جاڭا سورتتى تۇقىم ەنگىزدى- لىپ، شارۋالار 2 مىللىيون ادام – رەتكە جۇىق تارىببەلەنگەن.

سونىمەن بىرگە، اۋىل شارۋاشلىق، اۋىل – قىستاق تاراۋلارى اۋا رايى، سۇ يىگىلىگى سىياقتى تا- راۋلارمەن پىكىرلەسۇدى، اقىلداسۇدى كۇشەيتىپ، اپاتىتى اۋا رايالارىنىڭ تۇپلۇن، دامۇىن، كۇشلىگىن، كولەمىن جانە زالالىن دەر كەزىندە يگەرىپ، ءتۇرلى اپاتتارعا توتەپ بەرۋ شارالارى مەن جەلدەس جوبا- لارىن جاسادى. اسىرەسە، بيبىلى قۇاڭشلىق جاعىداي الدىندا جاساندى جولمەن جابڭىر كوبەيتۇ، توعانىمەن سۇ باستاپ سۇارۇ، جاپىراقتا تىڭايىقتىش بۇرۇكۇ سىياقتى قۇاڭشلىقپەن كۇرەسۇ شارالارىن دەر كەزىندە- دە قولدانىپ، قۇاڭشلىقتىڭ استىق وندىرىسىنە جا- سايتىن ءنىپسىمىز نىقالىنا توتەپ بەرىپ، وزگەشە جىل- داعى ئشەر استىقتىڭ مۇلدە حاۋىپسىز بولۇىن ءونىمە- دى قامتاماسىز ەتتى.

كەلەسى قادامدا رايونىمىز زەردەلىلەنگەن، ىند- فورماتسىيالانغان، دالپە – ىدال جۇمىس جۇرگىزەتىن جاڭا تىپتىتى اۋىل شارۋاشلىعى ماشىنىنا – جابدىقتارىن جاپىلاستىرۇدى، قولدانۇدى جەدەل ىلگەرلەتتىپ، ”يىتتەرنەت + “ وسى زامانعى اۋىل شارۋاشلىغىنان ۇلكى كورسەتۇ ارەكتەن اتقارىپ، باسىم اۋىل شارۋا- شلىعى ونىمدەرىن وندىرەتىن بازالاردىڭ نىفورماتسە- يالىق قاداعالاۋ جەلىسىن ورناتىپ، ۇلكەن ساندى ما- لىمەت، زات يىتتەرنەتتى سىياقتى تەخنىكالاردىڭ قولدا- نىلۇىن كۇشەيتىپ، اۋىل شارۋاشلىغىن نىفورماتسىيا- لاندىردۇدىڭ قىستاقتارعا، وتباسىلارعا دەيىن جەتكە- زىلۇىن ىلگەرلەلتەپ، علمىم – تەخنىكاىتى اۋىل شارۋا- شلىغىنىڭ تىپىن وزگەرتىپ، ارادجەسىن جوعارىلاتۇعا جەتەكتەيتىن ماڭىزدى كۇشكە اينالدىرىپ، بۇكىل را- يوننىڭ استىق حاۋىپسىزدىگىن قامتاماسىز ەتۇ قىزمەتىنىڭ نەگىزىن ونان ارى بەكەمدەپ، قايبە- لەتىن ونان ارى كۇشەيتىپ، ونىمدىلگىن ونان ارى جاقسارتادى.

(باسى 1 – بەتتە)

قىمىلىن (قاشقار) وتكىزىپ، شىنچياڭداعى 20 كەدەي اۋداننان 100 نەشە قامداۋشى ساۋدا- گەردى ۇسىنىس ەتىپ، 160 نەشە ساپالى اۋىل شارۋاشلىق ونىمىمەن بەيبىجىڭ يوۋگولىيان اقىل – كەڭەس بەرۋ قىزمەت وتەۋ شەكتى سە- ربكتەستىگى، شىنچياڭ بەيبىۋانچۇن توپى سە- ربكتەستىگى، گانسۇ جۇچۋان چۇنگۇاڭ توپى قاتارلى بۇكىل ەلدىڭ جەر – جەرىندەگى 60 ساتىپ الۇشى ساۋداگەرەمەن يىتتەرنەت جەلدە- سىندە ءوندىرۇ – ساتۇدى ۇشتاستىردى، سول كۇنگى كەلىسىم سومامى 775 مىللىيون يۇانعا جەتتى.

وسى رەتكى قىيمىلدا يىتتەرنەت جەلىسىندە دە ۇشتاسۇ، يىتتەرنەت جەلىسىندە ناناستىرۇ، يىتتەرنەت جەلىسىندە كورۇ، يىتتەرنەت جەلدە- سىندە قاتىناسۇ سىياقتى تاسىلدەر قولدانلىدى، مۇنداعى ماقسات — شىنچياڭداعى كەدەي وڭىرلەردىڭ اۋىل شارۋاشلىق ونىمدەرى مەن بازاردىڭ دالپە – ىدال ۇشتاسۇىن ىلگەرد- لەتىپ، كەدەي وڭىرلەردىڭ ساپالى، ەرەكشە- لىككە ىە اۋىل شارۋاشلىق ونىمدەرىنىڭ

(باسى 1 – بەتتە)

قازىر دۇنيە ىبۇزى 100 جىلدا بولجاعان زور وزگەرىستى باستان كەشىرۇدە، ەلىمىز دامۇىنىڭ ئىشكى شارىت – جاعىدايى مەن سىرتقى ورتانسىندا تىەرەك كۇردەلى وزگەرىستەر تۇلىۋدا. ئىشكە قاراساق، ەلىمىز ەكونوميكاسى جوعارى ساپالى دامۇ ساتسىنا ۇوتتى، كوپ جاقىتى باسىمدىق پەن شارىت – جاعىدايى بار، دامۇ بولاشاعى جاقسى، بىىراق قۇربلىمدىق، تۇزىلىستىك، بەرىودىتىق ماسەلەلەردىڭ ءوزازار كىرگىۋى اكەلگەن قىينىشلىقتار مەن سىن – سا. يىستارعا ءدوپ كەلىپ وتىر. سىرتقا قاراساق، بەيبىشتىلىك پەن دامۇ ىالى دە ءماۋىردىڭ باستى تاقىرىبى يولا بەردەدى، سونىمەن بىرگە حالقارالىق ورتا كۇن ساينىن كۇردەلىلەسىپ، ورنىقسىزدىق، تۇراقسىزدىق كورنەكتى كۇ- شەيدى. كەزەكتە جانە الداعى بىر مەزگىلدە ەلىمىزدىڭ دامۇى ىالى دە سىرتتەڭىيالىق وراي مەزگىلىندە تۇرادى، بىىراق وراي مەن سىن – بايسىتىڭ بارلىغىندا جاڭا دامۇ، وزگەرىستەر بولادى. بىمىز وراي تانىمى مەن حاۋىپ – قاتەر تانىمىن كۇشەيتىپ، دامۇ زاڭدىلىغىن يگەرىپ، كۇرەس رۇحىىن ساۋلەلەندىرىپ، داعىدارىس بارىسىندا جاڭا وراي جەتىلدىرۇگە، وزگەرىس بارىسىندا جاڭا جاعىداي اشۇعا شەبەر بولىپ، ورايدى مىقتاپ يگەرىپ، سىن – بايسىققا توتەپ بەرىپ، پايدالى جاققا بەيىمدە- لىپ، زالالدى جاققان اۋلاق بولىپ، ەرلىكپەن العا باسۇىمىز كەرەك.

حاۋىپ – قاتەر، سىن – سايسىتئاردى جەڭۇ ءۇشنى، ءتۇبىن قۇعاندا، ءوز ءسىمىمىز- دى جاقسى سىتەسۇىمىز كەرەك. جۇڭگو كوممۇنىستىك پارىتاسى ورتالىق كومىتەتتى سايامى بيۇروسىنىڭ ىماجىلىسى: بىمىز جولقە- قان كوپتەگەن ماسەلەلەر ورتا، ۇزاق مەرزىمە- دىك ماسەلەلەر، بۇل ماسەلەلەردى، ءسوز جوق، ۇزاققا سوزىنلاتىن سوعىس جۇرگىزۇ تۇرعىسىنان تانۇىمىز كەرەك. دەپ اتىاپ كورسەتتى. بۇل كەلەلى تۇجىرىم، بىمىز ءسوز جوق، سىرتقى ورتاداعى وزگەرىستەرگە بىر- شاما ۇزاق ۇاقىت توتەپ بەرۇدىڭ ىدەيالىق دايىندىغى مەن قىزمەت دايىندىغىن ويداعىداي جاساۋىمىز كەرەك. بۇل بىزدەن دامۇدىڭ تىيا- ناغىن كومپىتەس ەل شىشنى قويىپ، ئىشكى سۇ- رانىستى كەڭەيتۇ سىندى سىرتتەڭىيالىق نەگىز- گى ءتۇيىندى مىقتى يگەرىپ، ەل ئىشىندەگى ۇلكەن اينالىمدى نەگىزگى تۇلعا ەتكەن، ەل ءشى مەن حالقارا سىندى ەكى اينالىم بىرىن – بىرى جەبەيتىن جاڭا دامۇ ارانىسن جەدەل قا. لىپتاستىرتىپ، نىندەتتەن ساقتانۇ – تىزگىندەۋ مەن ەكونوميكالىق، قوعامدىق دامۇ قىزمەتىن ورتا، ۇزاق مەزگىل بوينىشا سايكەستىرۇ مەم- حانيزىمىن ورناتىپ، ارتۇدى ورنىقتىرۇ مەن حاۋىپ – قاتەردەن ساقتانۇدىڭ ۇزاق ۇاقىت تەڭگەرىمەدى بولۇىن جۇزەگە اسىررۇدى تالاپ ەتەدى. الەمدىك بازار تارايغان سىرتقى ورتا الدىندا، بىمىز، ءسوز جوق، ەل ئىشىندە- گى ايرىنقشا كەڭ كولەمدى بازار باسىمدىغىن تولق ساۋلەلەندىرىپ، ەل ءشى ەكونوميكا- سىن گۇلدەندىرۇ، ەل ئىشىندەگى ۇلكەن اينا- لىمدى تىكىلسىمىزدەندىرۇ ارقىلى ەلىمىز ەكونوميكاسىنىڭ دامۇنىنا قوزعاۋشى كۇش قوسۇىمىز كەرەك. ەكونوميكانىڭ جوعارى سا- پىالى دامۇىن تىساپاندىلىقپەن ىلگەرىلەتسىپ، ەكونوميكالىق دامۇدىڭ ساپا وزگەرىسىن، ونىمدىلك وزگەرىسىن، قوزعاۋشى كۇش ورز- گەرىسىن كۇش سالا لىگەرلەتسىپ، ەكونوميكا- نىڭ باسەكەلىك قۇاتىن، جاڭالىق اشۇ قۇاتىن،

يىتتەرنەت جەلىسىندە ساتىلۇننا دەم بەرىپ، ءۇندىرۇ مەن ساتۇدى ۇشتاستىرتۇدىڭ باياند- دى مەحانيزىمىن ورناتۇ. اىگىلى ماركانى ساتۇ، ناناستىرۇ كەزىندە قامىلىتىڭ جالغاعى، ىىڭ- ساردىڭ ورنىگى، اقسۇدىڭ الھاسى، حوتانىنىڭ شىلانى، كەربانىڭ روزامى جانە كورلاننىڭ ال- جۇرتى سىياقتى ساپالى اۋىل شارۋاشلىق ونىم- ەردى تانىستىرىلدى. يىتتەرنەت جەلىسىندە ءۇندىرۇ مەن ساتۇدى ۇشتاستىرۇ قىيمىلى ءوڭىر اتتاپ، ءوندىرۇ مەن ساتۇدىڭ ارالىغىن جاقىنداتىپ، شىنچياڭداعى كەدەي وڭىرلەر مەن جەر – جەردەگى قامداۋشى ساۋداگەرلەر- دىڭ ساۋدا اۋسى – كۇيىسى قىيىملىن جەبەدى، بۇل بىر رەتكى ساتۇ ارقىلى ءۇندىرۇدى جەم- تەكتەۋ، ساتۇ ارقىلى ءۇندىرۇدى جەبەۋدەگى ءتىپىمدى زىدەنسى بولدى.

ۇعسۇنمىز شا، اۋىل شارۋاشلىق، اۋىل – قىستاق مېنىستىرلىگى سوغى جارتى جىلىدا تاغى دا 2 رەت كەدەي وڭىرلەردىڭ اۋىل شارۋاشلىق ونىمىدەرىن ءۇندىرۇ مەن ساتۇدى ۇشتاستىرۇ قىيىملىن ورسىتەتەدى ەكەن.

حاۋىپ – قاتەرگە قارسى تۇرۇ قۇاتىن ارتتىر- ۇىمىز كەرەك. دامۇ مەن حاۋىپسىزدىكتى بىر تۇتاس جوسپارلاپ، قۇربلىمىدى رەتتەۋدىڭ سىرتتەڭىيالىق بەتالسىستان جازباي، ماكرولىق رەتتەۋ – مەڭگەرۇدىڭ پەرىود اتىاعان جوبا- لانۇى مەن رەتتەلۇىن كەمەلدەندىرىپ، جاڭا دامۇ ۇستانىمىن دامۇدىڭ جالىپى بارىسىمەن جانە از سالامەن ساپاقتاستىرىپ، اناعۇرلم جوعارى ساپالى، اناعۇرلم ونىمدىلككە ىە، اناعۇرلم ىادىل، اناعۇرلم باياندى، اناعۇرلم حاۋىپسىز دامۇدى جۇزەگە اسىرۇعا قۇلىشۇ كەرەك. بازار تۇلعالارىنىڭ وىمرشەڭدىگىن زور كۇشپەن قورعاپ جانە قاۋلاتىپ، علمىم – تەخنىكادا جاڭالىق اشۇدى، سونىداي – اق ياساقا جاقىتارداعى جاڭالىق اشۇدى زور كۇشپەن ىلگەرلەتتىپ، شەشۇشى وزەكتى تەخنىكالاردان قامال الۇدى جەدەلدەتسىپ، كاسىپ سالاسى تىزبەگىنىڭ، قامداۋ تىزبەگە- نىڭ ورنىقتىلىغى مەن باسەكەلىك قۇاتىن جوعا- رىلاتىپ، كاسىپ سالاسىنىڭ جوعارى دەڭگەيد- لەنۇ، جاسىلدانۇ، زەردەللىلەنۇ، توعسۇ بەنالە- سىنا قاراى دامۇىن ىلگەرلىكتۇ كەرەك.